

Provocerende dichter met radijsje als corsage **HANS SMIT**

Na Majakovski's dood komt een bont gezelschap bijeen, maar er wordt niet uitgelegd wie dit zijn.
FOTO SOFIE KNIJFF

MAJAKOVSKI/OKTOBER

Door: De Warme Winkel Gezien: 21/10, Stadsschouwburg Te zien: 21/11, Schouwburg Amstelveen, 6-7/12, Stadsschouwburg

Een overromantisch beeld wellicht, de dichter in het oog van de storm van de geschiedenis. Maar wel een dramatisch sterk beeld: we zien hem op het voortoneel rustig werkend aan zijn oeuvre, terwijl achter hem het decor voortdurend wisselt. Logo's en vaandels komen en gaan bij het geluid van oorverdovend marcherende laarzen. Rusland, anno 1917: revolutie na revolutie, bolsjewieken, opstand.

In hun fascinatie voor de geschiedenis zoomen de theatermakers van De Warme Winkel dit keer in op dichter Vladimir Majakovski, futurist, tekenaar, provocateur, jaloerse minnaar. En minder dood dan gedacht.

Majakovski, gespeeld door Dik Boutkan, was een belangrijke vernieuwer van de poëzie, met invloed ook buiten de Sovjet-Unie. 'Een schrijvende bonk spieren met het gezicht naar de toekomst', aldus de tekst op de flyer.

Het is met een bewonderende blik dat De Warme Winkel de dichter beschouwt, stellen ze zelf. Bewondering kan gevaarlijk zijn, het was vaker Majakovski's deel: Stalin

knuffelde hem bijna dood. Uit frustratie maakte de dichter er echt een einde aan. Dat wordt ook getoond. "Geef niemand de schuld van mijn sterven," zijn de woorden uit zijn afscheidsbrief die Majakovski, getooid met een flamboyante zwarte hoed, voorleest, voordat hij opzij glijdt op zijn stoel.

Een bont gezelschap verzamelt zich dan rond zijn dode lichaam. Er is champagne, decadente kleding met bont en veel bloot. Er heerst een plechtige maar ook zinnelijke sfeer. "Ik herinner mij..." is de vaste aanhef van hun gedachten bij de dode dichter. De zes acteurs declameren flarden van gedichten, vullen regels aan en soms volstaat 'ta de da, pom pom' als iemand het even niet meer weet. Geestig en mooi gedaan, muzikaal fraai ingebed door de pulserende klanken van Rik Elsgeest. Zo vormen ze gaandeweg een beeld van een man die graag in opzichtige kleding liep, een radijsje in zijn knoopsgat, iemand die literaire opposanten als Boris Pasternak met een paar woorden wist af te serveren, gedichtenavonden domineerde met zijn luide stem, maar ook een tedere minnaar die de kamer van een vriendin tot de plinten vulde met verse bloemen.

Maar wie zijn al die mensen? Je probeert het toch in te vullen. Is Mara van Vlijmen hier wellicht Lili Brik, de vrouw van Majakovski's uitgever? "Ik hou van je," roept ze keer op keer, terwijl ze het stoffelijk overschot streelt en kust. Zou kunnen, dan is Martijn Nieuwerf haar man wellicht, de derde partij in de driehoeksverhouding, waarmee Majakovski ook al wist te provoceren, Sara Lâm een vriendinnetje, Vincent Rietveld met zijn hoge hoed een bewonderaar.

Het blijft vaag, jammer wel. Staan ze voor meer dan één personage? Net zoals het lichaam van Majakovski in de voorstelling uiteindelijk meer is dan een stoffelijk overschot? Eerst liefdevol gewassen, maar daarna het object van gesol, zoals met een literaire erfenis. De dichter kan zich niet verweren, en wordt voor het karretje gespannen van wie maar wil, tot Pussy Riot aan toe.

Dat plaatst Majakovski in een historisch perspectief, met een vaststelling die niet erg verrast: de dichter is niet dood, hij leeft, maar is zichzelf wel kwijt. En wij blijven met vragen zitten.